

Kinderen op de vlucht

Inhoudsopgave

1. Waar liggen jouw roots?	3
2. Kinderen op de vlucht in Europa	6
3. Kinderen op de vlucht in Nederland	7
4. Woordenlijst en onderzoeksvragen	9
5. Literatuurlijst	11

Waar liggen jouw roots?

Vluchtelingen. Je leest veel over dit onderwerp op Facebook, ziet items over vluchtelingen op het journaal of leest erover in de krant. Misschien ben je zelf wel gevlucht of ken je iemand die als vluchteling in Nederland terecht is gekomen. Of zijn je opa en oma hier als vluchteling gekomen en liggen jouw roots in een ander land.

Door onder meer conflicten in Syrië, Irak en Afghanistan en de onderdrukkende dictatuur in Eritrea raken steeds meer mensen op de vlucht. Onder hen zijn veel kinderen. Kinderen zijn niet verantwoordelijk voor de bommen en kogels, geweld, vervolging, mislukte oogsten of extreem lage lonen die hen van huis verdrijven. Kinderen zijn wel het meest kwetsbaar voor de gevolgen van oorlog, conflicten, klimaatverandering en armoede (UNICEF, 2017d).

Goed dat jij je PWS schrijft over vluchtelingen en je specifiek richt op kinderen op de vlucht. In dit document helpen we je alvast op weg door het probleem uit te leggen, cijfers en feiten op een rijtje te zetten, de rol van UNICEF uit te leggen, te verwijzen naar handige documenten, voorbeeldvragen op te stellen en handige weetjes te delen.

Wist jij bijvoorbeeld dat:

- In 2015 ongeveer 45 procent van alle gevluchte kinderen uit Syrië en Afghanistan kwam.
- In 2015 ruim 100.000 onbegeleide minderjarigen asiel aanvroegen in 78 landen, dat is drie keer zoveel als in 2014.
- De ruim 98.000 kinderen die in 2015 naar Europa kwamen, minder dan 1 procent van alle kinderen representeren die leven in door conflict getroffen landen Syrië, Afghanistan, Irak, Eritrea en Nigeria.
- Zo'n 24.000 kinderen gestrand zijn in Griekenland en andere Zuid-Europese landen.
- Minstens 1.354 mensen, waaronder naar schatting 190 kinderen, verdronken in de Middellandse Zee in de periode van november 2016 tot eind januari 2017 (UNICEF, 2017c).

Opvang van vluchtelingen in eigen land en omliggende landen

Kinderen kunnen alleen, of met hun gezin op de vlucht zijn in eigen land of terechtkomen in omliggende landen. Kinderen op de vlucht hebben hulp nodig, zoals een dak boven hun hoofd, goede voeding en medische zorg. Ook moeten ze onderwijs kunnen volgen, zodat ze kans hebben op een betere toekomst. Kinderen hebben bovendien bescherming nodig tegen geweld en misbruik, zeker als ze alleen reizen, ziek zijn of een beperking hebben. Onbegeleide kinderen lopen het grootste risico op uitbuiting en misbruik door onder meer smokkelaars en mensenhandelaren.

Omdat gezinnen vaak al meerdere jaren op de vlucht zijn bevinden zij zich in een benarde situatie. Vaak is al hun spaargeld op en zijn bezittingen verkocht. Vluchtelingen mogen niet werken of maar heel beperkt waardoor gezinnen niet of nauwelijks inkomen hebben. Maar ook als vluchteling heb je geld nodig voor woonruimte, voeding, medische zorg en andere essentiële levensbehoeften. Op veel plekken zie je dat kinderen werken om bij te dragen aan het inkomen van het gezin. En dat terwijl kinderen op school horen te zitten zodat ze kans hebben op een betere toekomst.

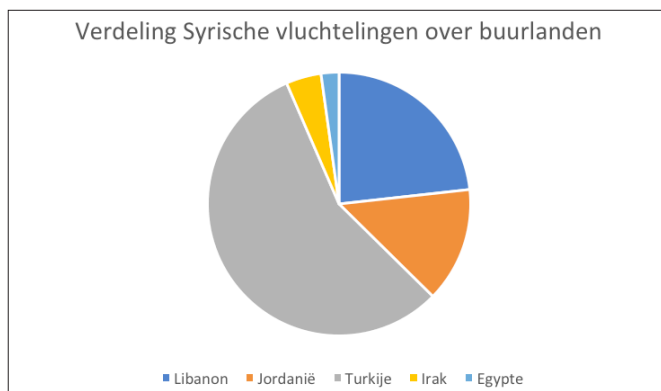
Syrië

Als voorbeeld nemen we Syrië. In dit land is al sinds 2011 een oorlog gaande. Het is de grootste humanitaire crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. Miljoenen kinderen in Syrië hebben niet of nauwelijks toegang tot basisvoorzieningen zoals onderwijs, water, bescherming, medische zorg en voeding. Binnen Syrië helpt UNICEF om te zorgen voor toegang tot deze basisvoorzieningen. De manier van hulp geven is afhankelijk van de mogelijkheden op de verschillende locaties in het land. In gebieden die afgesloten zijn door gevechten levert UNICEF onder andere hulp door middel van konvoien van vrachtwagens die hulpgoederen leveren. In gebieden die niet via de weg toegankelijk zijn worden luchtdroppings gedaan van de meest essentiële hulpgoederen. UNICEF helpt om beschadigde schoolgebouwen te herstellen en geeft leerlingen die examens moeten doen de kans om naar een examencentrum te gaan. UNICEF helpt ook met alternatieve vormen van onderwijs, zoals digitaal leren op afstand, inhaalcurricula, zelfstudieprogramma's of geïmproviseerd onderwijs in ondergrondse bunkers.

Afgezien van gevluchte kinderen die worden opgevangen in Syrië zelf zijn er ook nog eens 2.400.000 Syrische kinderen gevlucht naar omliggende landen. De verdeling over de buurlanden is als volgt:

- Libanon: 554.229 kinderen, van wie 178.000 kinderen onder de 5 jaar

- Jordanië: 336.761 kinderen, van wie 102.349 kinderen onder de 5 jaar
- Turkije: 1.337.677 kinderen, van wie 409.982 kinderen onder de 5 jaar
- Irak: 103.284 kinderen, van wie 39.061 kinderen onder de 5 jaar
- Egypte: 52.436 kinderen, van wie 13.445 kinderen onder de 5 jaar (UNICEF, 2017e)

Wat doet UNICEF voor kinderen op de vlucht in omliggende landen?

In landen rondom Syrië ondersteunt UNICEF overheden zodat kinderen op de vlucht en lokale kinderen toegang hebben tot basisvoorzieningen, zoals onderwijs, medische zorg en voeding, schoon water en kindbescherming.

Onderwijs:

UNICEF helpt met het uitbreiden van het aantal scholen waar Syrische kinderen terecht kunnen. Dit gebeurt op de volgende manieren:

- Door gebouwen in gebruik te nemen als scholen
- Door financiële steun te geven aan gezinnen
- Door dubbele lesdagen te draaien zodat twee keer zoveel kinderen les kunnen krijgen
- Door inhaalcurricula te ontwikkelen zodat kinderen die een paar jaar onderwijs gemist hebben weer kunnen instromen
- Door te zorgen voor diploma-erkenning tussen verschillende landen

- Door onderwijzers te werven die getraind worden in het werken met kinderen op de vlucht
- UNICEF helpt ook jongeren door ervoor te zorgen dat degenen die al lang niet meer op school zitten toch cursussen kunnen doen

Medische zorg en voeding:

UNICEF zorgt ervoor dat kinderen basis-inentingen krijgen om ziektes te voorkomen en dat kinderen naar de dokter kunnen als ze ziek zijn. Daarnaast zorgt UNICEF dat kinderen gescreend worden op ondervoeding en zo nodig behandeld worden. Ook geeft UNICEF voorlichting aan zwangere vrouwen en moeders van jonge kinderen zodat zij onder moeilijke omstandigheden hun kinderen toch de juiste voeding en verzorging kunnen geven.

Water, sanitaire voorzieningen, hygiëne:

Vervuild water drinken leidt tot ziektes, met name kleine kinderen kunnen daar snel aan overlijden. UNICEF verbetert watervoorzieningen in zowel steden als op het platteland, zodat mensen toegang hebben tot schoon drinkwater. Daarnaast helpt UNICEF ook met

sanitaire voorzieningen en het ophalen en verwerken van afval, om hier verspreiding van ziektes mee tegen te gaan.

Kinderbescherming:

UNICEF pleit bij overheden voor de bescherming van vluchtelingen en voor een concrete procedure. UNICEF zet steeds meer in op kindertoeslag: een financiële bijdrage voor kwetsbare gezinnen met kinderen. Afhankelijk van de context zijn er voorwaarden aan deze bijdrage verbonden, bijvoorbeeld dat de bijdrage besteed moet worden aan onderwijs of winterkleding. Een kindertoeslag helpt om ervoor te zorgen dat kinderen niet hoeven te werken. Daarnaast is psychosociale steun voor kinderen heel belangrijk om de moeilijke gebeurtenissen van de oorlog, de vlucht en het moeilijke leven als vluchteling te verwerken. Deze steun wordt gegeven op scholen en via speciale kindercentra – Child friendly spaces - waar kinderen kunnen spelen, leren en activiteiten kunnen doen die gericht zijn op traumaverwerking (UNICEF, 2017c/e).

Kinderen op de vlucht in Europa

In 2016 vroegen in totaal 1.205.460 mensen asiel aan in Europa (Eurostat, 2017), een derde hiervan is kind (UNICEF, 2017e). Voordat iemand op de plaats van bestemming aankomt heeft hij of zij vaak al een hele weg afgelegd.

UNICEF helpt ook kinderen die op de vlucht zijn in Europa. Momenteel werkt UNICEF in Griekenland, de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Kroatië, Slovenië en Servië. UNICEF:

- Zet kindvriendelijke ruimtes en opvangcentra voor kinderen op. Hier kunnen kinderen spelen, leren en weer even kind zijn. Deze activiteiten helpen hen om een begin te maken met de verwerking van gebeurtenissen in hun thuisland en tijdens hun vlucht. Waar nodig worden kinderen doorverwezen naar gespecialiseerde hulp. Werkt met partners samen om kinderen zo snel mogelijk regulier onderwijs te bieden
- Verspreidt basisbenodigheden, zoals kinderkleding en hygiënepakketten
- Monitort de opvang van kinderen die in deze landen aankomen
- Doet aanbevelingen om de opvang kindvriendelijk te maken
- Richt ruimtes in waar moeders hun jonge kinderen kunnen verzorgen

- Pleit bij de overheid voor betere en snellere asielpcedures waarbij het belang van het kind centraal staat. Staat in voortdurend contact met immigratie-autoriteiten en opvangorganisaties
- Helpt aan boord van schepen van de Italiaanse kustwacht bij de eerste opvang van kinderen (ibid.)
- Stelt via lokale partners voogden aan. Kinderen kunnen bij voogden terecht voor vragen en hulp. Omdat het aantal kinderen per voogd hoog is streeft UNICEF ernaar om meer voogden aan te stellen (UNICEF, 2017b)

Ervaring uit het veld

- Via deze [link](#) vind je het verhaal van Zaher, een 13 jarige jongen die alleen is gevlucht uit Afghanistan.
- Via deze [link](#) vind je het verhaal van Gerrit van de Berg, werkzaam voor UNICEF Nederland. Hij zocht Zaher op in Servië en vertelt hoe het nu met Zaher gaat.

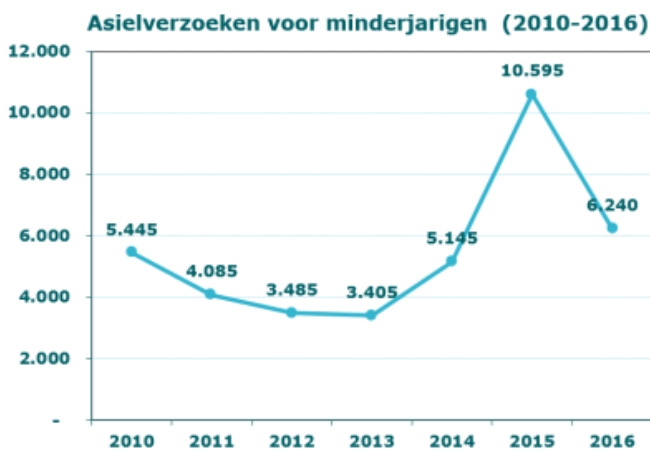
Extra informatie

- Download het gehele rapport 'Uprooted: the growing crisis for refugee and migrant children' (Engels, pdf): [https://www.unicef.org/videoaudio/PDFs/Uprooted\(1\).pdf](https://www.unicef.org/videoaudio/PDFs/Uprooted(1).pdf)
- Download een samenvatting met Nederlandse invalshoek van het rapport 'Uprooted: the growing crisis for refugee and migrant children': <https://www.unicef.nl/media/5019459/migratie-rapport-website.pdf>
- Download een samenvatting van het rapport 'Uprooted: the growing crisis for refugee and migrant children' (pdf): <https://www.unicef.nl/media/5010581/un030425.pdf>

Kinderen op de vlucht in Nederland

In de eerste 6 maanden van 2017 dienden in Nederland 17.433 mensen een asiel-aanvraag in (IND, 2017), onder hen waren 7.492 kinderen (COA, 2017). In 2016 zijn 6.240 asielverzoeken voor minderjarige kinderen ingediend. De grootste groep kinderen is in de leeftijd van 0-5 jaar (2.015 kinderen) gevolgd door 5-12 jarigen (1.665 kinderen). Dit blijkt uit voorlopige cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De piek over de afgelopen jaren was in 2015 toen er 10.595 asielverzoeken voor minderjarige kinderen zijn ingediend (zie figuur 1) (NJI, 2017a). Van de 6.240 asielverzoeken ging het in ruim 1.160 gevallen om kinderen uit Syrië gevolgd door 970 kinderen uit Eritrea (CBS, 2017a).

Figuur 1: Asielverzoeken voor minderjarigen in Nederland (2010-2016) (NJI, 2017a)

In 2016 vroegen 1,7 duizend AMV-ers (Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling) asiel aan in Nederland. Van alle asielzoekers onder de achttien jaar reisde vorig jaar 13 procent alleen. Het aantal AMV-ers bereikte in 2015 een piek met 3,9 duizend. De totale asielinstroom was in dat jaar ook hoger dan in de jaren daarvoor. Relatief gezien reisden in dat jaar veel jonge asielzoekers alleen. In 2016 was 13 procent van de minderjarigen en 5 procent van alle asielzoekers een AMV-er. De meeste AMV-ers (63 procent) waren zestien of zeventien jaar oud, een kwart veertien of vijftien, en 9 procent jonger dan veertien. Van de overige 3 procent is de leeftijd onbekend (ibid.).

Opvallend is het feit dat kinderen met een Eritrese of Afghaanse nationaliteit relatief vaak zonder begeleiding van een volwassen familielid reizen. In 2016 gold dat voor 45 procent van de minderjarige asielzoekers uit Eritrea, en voor 40 procent van de Afghanen. Het aandeel alleenreizende kinderen uit Syrië was met

3 procent (2016) veel lager, net als in 2015, toen 15 procent van de jonge Syrische asielzoekers een AMV-er was. Van de 1,7 duizend alleenreizende minderjarige asielzoekers die in 2016 naar Nederland kwamen, hadden 775 (45 procent) de Eritrese nationaliteit. Uit Syrië en Afghanistan kwamen elk iets minder dan tweehonderd alleenreizende kinderen (ibid.). De vluchtelingenstroom leidt ertoe dat de Nederlandse regering haar beleid hierop aan moet passen. In Nederland wordt dit beleid asielbeleid of vreemdelingenbeleid genoemd. Hierin staat hoe de Nederlandse regering om moet gaan met vreemdelingen. Het Nederlandse asielbeleid - wat in grote mate beïnvloed is door Europese juridische richtlijnen - is gebaseerd op de volgende verdragen en wetten (NJI, 2017b):

- **Vluchtelingenverdrag**
- **Europees verdrag voor de Rechten van de Mens**
- **Vreemdelingenwet**

Kinderrechtenorganisaties waarschuwen dat de rechten van kinderen onder druk komen te staan door de manier waarop de overheid de opvang van asielzoekers aanpakt. Nederland zou in hun reactie op de toegenomen vluchtelingen en migrantenstroom kinderen centraal moeten stellen. Het belang van het kind mag niet uit het oog verloren worden. De bepalingen uit het VN-Kinderrechtenverdrag (IVRK), dat bijna door alle landen geratificeerd is, ook door Nederland, zijn daarbij leidend (UNICEF, 2017d).

Hulp in Nederland door UNICEF

In Nederland adviseert UNICEF de overheid en betrokken instanties (zoals het COA) om erop toe te zien dat kinderen de bescherming en steun krijgen die ze nodig hebben. Op basis van eigen onderzoek doen we aanbevelingen voor verbeteringen in de asielprocedure en de opvang. Daarnaast zijn we kartrekker van de Werkgroep Kind in AZC.

UNICEF heeft onder meer onderzoek gedaan naar en gelobbyd voor:

- De situatie van kinderen binnen gezinnen in AZC's
- Minder verhuizingen van asielzoekerskinderen in Nederland. Lees meer in [Ontheemd](#) (pdf) en ['Zó kan het ook!'](#)
- Recreatieve activiteiten voor gevluchte kinderen met TeamUp, een project van War Child, UNICEF Nederland en Save the Children
- Informatievoorziening aan kinderen in AZC's, zie: www.tell-me.nl
- Het ontwikkelen van kindgerichte landenrapporten. Lees meer in de [Child Notice-rapporten](#)
- De juridische positie en opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingenkinderen (AMV-ers) in Nederland
- Het tegengaan van detentie van vreemdelingenkinderen bij uitzetting en aankomst in Nederland
- De positie van minderjarige slachtoffers van mensenhandel (UNICEF,2017c)

Woordenlijst & onderzoeksvragen

AMV-er	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling: een minderjarig persoon die een aanvraag om toelating als vluchteling heeft ingediend en bij binnenkomst niet wordt begeleid en/of verzorgd door ouders en/of meerderjarige bloed- of aanverwanten.
Asielzoeker	Een asielzoeker is iemand die asiel aanvraagt in een ander land omdat hij of zij bescherming wil. Als de asielprocedure is doorlopen en het “nieuwe” land oordeelt dat de asielzoeker inderdaad gevaar loopt in het land van herkomst en niet terug kan, dan wordt iemand erkend als vluchteling.
Buitenschuldprocedure	Sommige asielzoekers kunnen niet terug naar het land waar ze vandaan komen. Bijvoorbeeld omdat ze geen paspoort of geboorteakte hebben (en die ook niet kunnen aanvragen in hun thuisland), of omdat hun thuisland hen niet meer terug wil. In zo’n geval kun je een ‘buitenschuldprocedure’ starten. Als je kunt aantonen dat je er niets aan kunt doen dat je niet terug kunt keren, kun je een verblijfsvergunning krijgen.
COA	Het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers is verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in Nederland.
Dienst Terugkeer en Vertrek	Asielzoekers die in een AZC wonen moeten zich elke week melden, dit doen ze bij het COA en de Vreemdelingenpolitie. De bewoners van een gezinslocatie moeten zich elke dag, behalve op zondag, melden bij het COA. De DT&V regelt daarnaast de terugkeer van asielzoekers die uitgeprocedeerd zijn en niet meer in Nederland mogen blijven.
Dublin-overeenkomst:	In Europa is afgesproken dat een land waar een asielzoeker voor het eerst asiel aanvraagt, verantwoordelijk is voor de hele asielprocedure. Sommige asielzoekers reizen na hun eerste aanvraag door naar een ander land waar ze opnieuw asiel aanvragen. Ze worden dan teruggestuurd naar het land waar ze voor het eerst asiel hebben aangevraagd. Dat komt door de Dublin-overeenkomst.
Gezinslocatie:	Gezinnen met minderjarige kinderen die uitgeprocedeerd zijn, gaan van een AZC naar een ‘gezinslocatie’. Dit is een tijdelijke, sober ingerichte woonruimte. De ouders moeten zich elke dag melden bij de Vreemdelingenpolitie en het gezin mag de stad of het dorp waarin de woonruimte is, niet uit.
IOM	De Internationale Organisatie voor Migratie helpt asielzoekers die terug willen naar het land waar ze vandaan komen. Bijvoorbeeld door uit te zoeken waar mensen kunnen wonen als ze teruggaan, of door ze geld te lenen om een bedrijfje te beginnen in hun thuisland.

IND

De immigratie- en naturalisatiedienst voert het vreemdelingenbeleid in Nederland uit. Dat betekent dat de IND alle verblijfsaanvragen beoordeelt van mensen die in Nederland willen wonen of die graag Nederlander willen worden.

Stichting Nidos

Stichting Nidos heeft de voogdij over kinderen op de vlucht die zonder ouders naar Nederland zijn gekomen. Dat betekent dat zij de rol van de ouders overneemt. Een voogd of een pleeggezin van Stichting Nidos helpt het kind met het leven in Nederland. Bijvoorbeeld met vragen over school, of de asielprocedure. Soms kan een rechter beslissen dat Stichting Nidos ook moet helpen in gezinnen van asielzoekers. Dat gebeurt als de rechter denkt dat de opvoeding van kinderen in deze gezinnen niet goed gaat.

Uitgeprocedeerd

Als je alle procedures hebt gevolgd en toch geen verblijfsvergunning krijgt, ben je 'uitgeprocedeerd'. Dat betekent dat je niet langer in Nederland mag blijven, maar terug moet naar het land waar jij of je ouders vandaan komen.

Vluchteling

Een vluchteling is iemand van wie officieel is komen vast te staan dat hij of zij het land van herkomst is ontvlucht uit gegronde vrees voor vervolging. Een vluchteling vraagt bescherming aan een ander land.

Onderzoeksvragen

- Wanneer is een vluchteling en specifiek een kind op de vlucht welkom in de Europese Unie en wanneer niet?
- Welke hulp wordt er aan asielzoekers en specifiek aan asielzoekerskinderen in de Europese Unie gegeven?
- Wat zijn de dilemma's van het vluchtelingenprobleem in Nederland/Europa?
- Waarom is het vluchtelingenprobleem zo moeilijk op te lossen?
- Is het huidige asielzoekersbeleid en specifiek het beleid voor asielzoekerskinderen van de EU-landen het beste antwoord op het vluchtelingenprobleem?
- Hoe kunnen we het vluchtelingenprobleem effectiever aanpakken?
- Wanneer is voor vluchtelingen 'Opvang in omliggende landen' een reëel alternatief?
- Waarom wordt het vluchtelingenbeleid van de Europese Unie vaak als 'Fort Europa' omschreven?
- Wat vind ik ervan dat de Europese Unie probeert zoveel mogelijk vreemdelingen aan de buitengrenzen tegen te houden?
- Waarom zijn de controles langs de buitengrenzen van de Europese Unie zo streng?
- Mag je tegen een land zeggen dat het geen ontwikkelingsgeld meer krijgt als het uitgeprocedeerde asielzoekers niet meer wilt terugnemen?

Literatuurlijst

CBS; 2017a. Minder alleenreizende minderjarige asielzoekers in 2016. URL: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/17/minder-alleenreizende-minderjarige-asielzoekers-in-2016>

CBS, 2017b. Asielverzoeken en nareizigers; nationaliteit, geslacht en leeftijd. URL: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=83102ned&D1=0-2&D2=0&D3=0-5,I&D4=0-4,6,10-12,16-17,19-21,23,29-32,34-35,37-38,41-42&D5=33,63-66&HD=170210-1101&HDR=T,G4&STB=G1,G2,G3>

COA, 2017. Personen in de opvang uitgesplitst naar leeftijd en land van herkomst. URL: <https://www.coa.nl/nl/over-coa/bezetting/personen-in-de-opvang-uitgesplitst-naar-leeftijd-en-land-van-herkomst>

De Kindertelefoon & Vluchtelingenwerk Nederland, 2017. Tell me! Voor en over kinderen in asielzoekerscentra. URL: <http://www.tell-me.nl/component/seoglossary/glossaries/1>

Eurostat, 2017. Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex Annual aggregated data (rounded). URL: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-057066_QID_1C146B47_UID_-

IND; 2017. Asylum Trends: Monthly Report on Asylum Applications in the Netherlands. URL: https://ind.nl/en/Documents/AT_June_2017.pdf

NJI, 2017a. Minder alleenreizende minderjarige asielzoekers in 2016. URL: <http://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Vluchtelingenkinderen/Vluchtelingenkinderen-Cijfers>

NJI, 2017b. Beleid. URL: <http://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Vluchtelingenkinderen/Beleid>

UNICEF, 2017a. Dodelijkste winter voor vluchtelingenkinderen bij oversteek Middellandse Zee. URL: <https://www.unicef.nl/pers/2017-02-03-dodelijkste-winter-voor-vluchtelingenkinderen-bij-oversteek-middellandse-zee>

UNICEF, 2017b. Alleenreizende kinderen op de vlucht hebben steun nodig. URL: <https://www.unicef.nl/pers/2017-06-20-alleenreizende-kinderen-op-de-vlucht-hebben-steun-nodig>

UNICEF, 2017c. Hulp aan vluchtelingenkinderen. URL: <https://www.unicef.nl/noodhulp/hulp-aan-vluchtelingenkinderen>

UNICEF, 2017d. UNICEF Rapport Uprooted: The growing crisis for refugee and migrant children. URL: <https://www.unicef.nl/media/5019459/migratie-rapport-website.pdf>

UNICEF, 2017e. Syria Crisis, May 2017. Humanitarian Results. URL: https://www.unicef.org/appeals/files/UNICEF_Syria_Crisis_Humanitarian_Situation_Report_May_2017.pdf

Vluchtelingenwerk Nederland, 2017. Vluchtelingen in getallen 2017. URL: <https://www.vluchtelingenwerk.nl/sites/public/u152/Vluchtelingeningetallen2017compleet-1.pdf>

Succes met het maken van je profielwerkstuk!

Vragen?

- Mail naar school@unicef.nl
- Stuur een WhatsApp: 06-33101349

